

“ЗВУБОДА” (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 29, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 14, 1918.
SUBSCRIPTION RATES:
By Mail: One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00.
By Carrier and Delivery City Rates: One year \$10.00, Six months \$5.00, Three months \$2.75.
Foreign rates: One year \$10.00, Six months \$5.00, Three months \$2.75.
Single copies 10 cents.
For advertisement rates see page 10.
3 Canadian postage stamps for each copy sent by mail.
Telex: “СВОБОДА” Montgomery 5-0486, Telex U. N. C. Montgomery 5-1538.
Address: “ЗВУБОДА”, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОБИ ХОЧ МОВЧАЛИ!

Польський амбасадор Титус Філіпович, вернувшись до Америки з Польщі, коли там продовжувалася польська “пацифікація”, бундучо заявив у пресі, що в Галичині спокій, запрошуючи зарозум чужинських кореспондентів до Польщі, щоб на місці переконалися, що він каже правду. Отож заявою він основною скомонітував, бо сам чужинський кореспондент, який поїхав до Польщі, висміяв його заяву й описав широко польські звірства за часів “пацифікації”. Вкінці й сам польський уряд мусів офіційно признати, що в Галичині були надруги.

Той самий Філіпович взявся тепер боронити Польщу з приводу Данішського коридора, повчаючи сенатора Бору, що він не визнається на справах європейських і не знає, що 80% населення коридора є польським. Та не в тім бітій Бора відповів Філіповичеві, що він не сумнівається, що коли Польща підтримуватиме трохи коридор, то польська статистика викаже незаборою 100% польського населення. Виходить, що як би там не глядіти на Бору щодо його знання європейських справ, то Польщу має він такі добрі інформації.

Та поминаючи Бору, сам факт, що польський амбасадор звернувся з такими завагами до американського сенатора, стрінувся з негодунством американської преси. І тому вона взялася висвітлювати при тім нагоди польську нахабність.

Знову відомий американський журналіст Бризбейн у дотепний і яркий спосіб підкинув польську звичку, добуваючи у всіх, що критикують Польщу, “німецьку інтригу”. Він висміяв польські напади на Бору як на “німця”, котрого предком вбито був Мартин Лютер.

Бризбейн каже, що можливо, що Бора не дуже то добре визнається на польських справах, але зате певно знає те, що Злучені Держави фінансували у великій мірі світову війну й кров у ній проливали й мають право сказати про Верзайський мир і ті всі нещасть, які з нього випливають. Бо для Американців, каже Бризбейн, справа з польським коридором виглядає так, як би, приміром, Канада хотіла мати доступ до Мексиканського залізничного шляху, який наслідком до Америки, щоб вона дозволила проїхати коридор через свої землі.

От так значиніше вкінці розбирати у світі на польських справах завдяки самим польським дипломатам.

П. Котович.

ЧОТИРИ РОКИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Спогади бундучого комсомольця).

Правда, нам оповідали, і я знав, що ці роки йшли з полідра, помешкання й канцелярії витрати. Гроші ці привозив завжди Юрєвич (голова об'єднання в Берліні) від Потійчука з Праги.

Позатим ніякої вбитої дикригери згоди не було. Нашого комсомольського оередка підпредство “не визнавало”.

Характер роботи Спільки зводився до постійних реорганізацій (щоб надати організаційного характеру, найбільш згідного з духом радянської конституції), до праці гуртків підготовки; раз на місяць у Спільці відбувалися доповіді. Якось, здається весною 1925 р. приїхав до Берліна Михайлик, член пражської Спільки, називаючись “матеріалом” і заснував у нас філію Ділового Об'єднання Поступового Студентства (ДОПС).

Ми всі зрозуміли, що належить до ДОПС-у це більше ніж повнішність, але на бундуче, можливо, а нас не лягло новим тваром.

Пізнаючи, що я колись був у Празі і скріплював Харусєв і Потійчових на членські складки до ДОПС-у, мені порадили зменшити до мінімуму всі інші виклади, наприклад, до Спільки, але платити в ДОПС.

В Празі я зрозумів, що ДОПС — це важлива фортеця в боротьбі з ЦЕСУС-ом та геніальні кравецькі студенти. Ми дали були зрозуміти, що підпредство (в розмовах ми називали цю установу “Жіжков”) надає великої ваги цій організації.

Деякі з наших функціонерів, із функціонерів “Драгоманів”, в очі “Жіжкова” могли вирости в поважні політичні фігури, коли би виріс і ДОПС. Нам, провинціалам, що жили далеко від бітотого шляху, великої політики, повстання і ентузіазму зріст ДОПС-у нічого не давав. Ми не були в курсі подій і політичного життя Праги.

УІ.
На Україні!

В грудні 1925 р. я одержав радянський паспорт. Через те, що я перед роком дуже важко захворів на ревматизм, авторство акцій в Пштіна-на, мені майже нічого не допомогло, і я не міг продовжувати свої студії. А тому я зараз же відїхав до Праги, щоб використати собі самі й повернутися на Україну.

Прягавши, в радянській консулаті одні урядовці, побергаючи мене в наложеному від-

Роман Слободян, гол. фін. секретар У.Н.С.

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА, БЕЗРОБІТТЯ І У. Н. СОЮЗ.

В середу, 15 липня 1931 р., маючи тригодинну конференцію з П. Вуфом. Ми представили всі домагання членів супроти тяжкої кризи і задоволення, чи не можна зняти виходи, й допомогти, щоб членів, задержати при організації. Провірено оцінку грамот з 31 грудня 1930 р., яка представляється так:

Процентове відношення активів дійсних і майбутніх.

31 грудня 1917	82%
31 грудня 1926	129%
31 грудня 1927	124%
31 грудня 1928	124%
31 грудня 1929	127%
31 грудня 1930	128%

Сподівався і справки смертності у відношенні до загальної суми забезпечення.

31 грудня 1926	100%
31 грудня 1927	117%
31 грудня 1928	121%
31 грудня 1929	132%
31 грудня 1930	117%

Повинні зіставлення доказують, що організація має вимагати правом резерву на забезпечення членських грамот. У 1930 р. була резерва 28%, вища і понад статистику мірою. За смертність у 1930 р. є 17% більша, ніж була сподівана. В 1929 р. смертність членів переїхала 32% вище сподіваної смертності і нас упередило, що як смертність буде так далі підноситися, то організація буде змушена шукати відплатної резерви. Треба зрозуміти, що організація має вилідати грамот на суму \$17,850,550 (понад сімнадцять мільйонів доларів) в старих роках забезпечення, а \$406,500 в нових роках забезпечення — разом \$18,065,050. Фонд посмертний і фонд резервний з кінцем вересня ц. р. вносив \$2,323,060.97. Ослабити ці фонди позичками, на які не були покриті, або зберігати наліпні місячних вкладок — це може спричинити значну згину оцінки грамот і страту “дайсенсів, що ріннаюся” за-

ле. Але тому, що така реорганізація потягає за собою значні кошти і що на таку реформу треба відплатної ухвали, ми припрошуємо Вуфова виробити проект, щоб обчислити резерв для одного члена.

При всіх наших порівняннях старих і нових роках виходить, що якщо в 1915 р. при реформі відплатно до літ було впровадженя найнижча кляса О, то, приміром, на 30-літній член, забезпечений на \$1,000, міг би сьогодні дістати го- \$200, міг би самі виплатити грамоту на суму \$436, або бу-

можемо, що старі роки забезпечення треба скасувати, як пере- старі і невідповідні доху, дехи, а всім членам смертності йові роки забезпечення. Резерв, яка є на старих роках забезпечення, може бути підставою до реорганізації на нові роки, хомби на найнижчий рівень О, себто одні Елдж. Тоді, що і на що нічого казати, ми не кривили тих членів, чиоби на старі роки платити і мають відплатно до суми забезпечення і часу належання виплати резерву, треба зробити відплатні обчислення резерви кождою членом і відплатно до кредитувати при переході до нових років забезпечення.

Але тому, що така реорганізація потягає за собою значні кошти і що на таку реформу треба відплатної ухвали, ми припрошуємо Вуфова виробити проект, щоб обчислити резерв для одного члена.

При всіх наших порівняннях старих і нових роках виходить, що якщо в 1915 р. при реформі відплатно до літ було впровадженя найнижча кляса О, то, приміром, на 30-літній член, забезпечений на \$1,000, міг би сьогодні дістати го- \$200, міг би самі виплатити грамоту на суму \$436, або бу-

можемо, що старі роки забезпечення треба скасувати, як пере- старі і невідповідні доху, дехи, а всім членам смертності йові роки забезпечення. Резерв, яка є на старих роках забезпечення, може бути підставою до реорганізації на нові роки, хомби на найнижчий рівень О, себто одні Елдж. Тоді, що і на що нічого казати, ми не кривили тих членів, чиоби на старі роки платити і мають відплатно до суми забезпечення і часу належання виплати резерву, треба зробити відплатні обчислення резерви кождою членом і відплатно до кредитувати при переході до нових років забезпечення.

Але тому, що така реорганізація потягає за собою значні кошти і що на таку реформу треба відплатної ухвали, ми припрошуємо Вуфова виробити проект, щоб обчислити резерв для одного члена.

При всіх наших порівняннях старих і нових роках виходить, що якщо в 1915 р. при реформі відплатно до літ було впровадженя найнижча кляса О, то, приміром, на 30-літній член, забезпечений на \$1,000, міг би сьогодні дістати го- \$200, міг би самі виплатити грамоту на суму \$436, або бу-

можемо, що старі роки забезпечення треба скасувати, як пере- старі і невідповідні доху, дехи, а всім членам смертності йові роки забезпечення. Резерв, яка є на старих роках забезпечення, може бути підставою до реорганізації на нові роки, хомби на найнижчий рівень О, себто одні Елдж. Тоді, що і на що нічого казати, ми не кривили тих членів, чиоби на старі роки платити і мають відплатно до суми забезпечення і часу належання виплати резерву, треба зробити відплатні обчислення резерви кождою членом і відплатно до кредитувати при переході до нових років забезпечення.

Але тому, що така реорганізація потягає за собою значні кошти і що на таку реформу треба відплатної ухвали, ми припрошуємо Вуфова виробити проект, щоб обчислити резерв для одного члена.

При всіх наших порівняннях старих і нових роках виходить, що якщо в 1915 р. при реформі відплатно до літ було впровадженя найнижча кляса О, то, приміром, на 30-літній член, забезпечений на \$1,000, міг би сьогодні дістати го- \$200, міг би самі виплатити грамоту на суму \$436, або бу-

можемо, що старі роки забезпечення треба скасувати, як пере- старі і невідповідні доху, дехи, а всім членам смертності йові роки забезпечення. Резерв, яка є на старих роках забезпечення, може бути підставою до реорганізації на нові роки, хомби на найнижчий рівень О, себто одні Елдж. Тоді, що і на що нічого казати, ми не кривили тих членів, чиоби на старі роки платити і мають відплатно до суми забезпечення і часу належання виплати резерву, треба зробити відплатні обчислення резерви кождою членом і відплатно до кредитувати при переході до нових років забезпечення.

Але тому, що така реорганізація потягає за собою значні кошти і що на таку реформу треба відплатної ухвали, ми припрошуємо Вуфова виробити проект, щоб обчислити резерв для одного члена.

ти обчислення на суму \$1,000 на протяг 16 літ і 304 днів. Сьогодні випало жалувати за тим, що не зроблено тому 17 літ, а треба кождою таку реформу зробити як найкраще, щоб на випадок, коли приїде пережити чорну годину кризи або старості, мати відплатно інвестицію.

Фонд У. Н. Союзу.

Український Народний Союз розпоряджє фондами, які з 1-го дня 30 вересня 1931 представлялися так:

Фонд посмертний старих років	\$1,926,155.95
резервний посмертний і резервний нових років	\$66,861.89
адміністративний	\$30,043.13
кооперативний	\$2,112.12
народний	\$7,584.57
запасовий	\$78,065.53
сиритський	\$20,192.78
Разом	\$2,666,217.31

Фонд посмертний почався з реформи 1915 р. і призначений уцілюти на виплати посмертних впадом.

Багато членів твердять, що належить до У. Н. Союзу по 20 або 30 літ, обрховують, скільки то гроша вони “платили до організації, і приходять до переконання, що вже час перестати платити, або хочуть дістати хочби половину посмертного за свого життя.

Всі члені, котрі так думають, мусять зрозуміти, що до реформи 1915 р. вони організації фінансово не збудували і великої виплатної резерви не мають. По реформі організація буде фінансово сильна, одначе має також великі виплати посмертних впадом. Останні обчислення справляються XVII. головної конвенції вказують:

Зіставлення посмертних виплат.

За час вісім літ померлих 1,103 членів, до котрих Союз виплатив	\$874,163.33
Тих 1,103 членів виплатили до посмертного фонду	\$115,428.23
За час 8 літ організації доплатили з посмертного фонду	\$758,735.07

Ця таблиця вказує, що суму \$758,735.07, яку організація доплатила до вкладок, заплатали членів організації. Одні платили довше, інші коротше. Ті, що живуть довше, платять за себе і за тих, що вмирають скорше. Нарікання його членів, котрий каже, що так довго платити і ще нічого не взяв, по-

ру, лікувалися від туберкулозу.

Він, цей комсомолець, трохи мене екзамінував:

— А ти знаєш, що відрізняє свято?

— Як? — питаю.

— А, о, сінця. Аджеж ти знаєш, що було 9 сінця?

Я добре не знав, а тому наваг сказав:

— Шось, здається, з 1905 року.

Мій сусід почав мене насторювати проти “директорів”, називав їх контрреволюціонерами і контрбандитами (пачкарами).

Він, безперечно, в останньому ціло бачуку, яка почала набирати для мене небезпечного забарвлення.

“Я зайняв крайнє від ресторану купе, як мую сестра це моїм дітям, а один з Американих. “Директор”, оті пани з годинниками й алазами, зайняли окрему купе.

Мій товариш по купе вказував симпатичним сусідом. Це був комсомолець, співробітник ризького підпредства. Коли він доїждився про те, що я так комсомольсь, між нами зав'язувалася приятельські відносини. Він мені розказав свою біографію. Виявилось, що він звичайний сільський хлопець, який щоким викладав в дитячій школі, а потім був радником радянського дипломата, який мав в т. ч. саї, серед основних бо-

решні пашкири”. В ресторані засіло яке товариство й я вело жару балаку.

Я у цікавом зрозумілим інтересом обсервував цих людей. Коли балака переділа на політичні теми, дами залишили з іронічними репліками “політики” і відійшли в другий куток.

Сперечалися троцькісти і які некісти (ленінці).

Сперечки були порівняно низького інтелектуального рівня. Перемага, завдяки версто- сти одного Вірменина, схилилась незвичайно на бік троцькістів.

Тоді в дискусію ввійшав я, став на бік некістів і ним їм допоміг перемогти їхні опоненти.

— Ну, от ви вислухайте мене, — звертається до мене троцькісти Вірменія, — я сам мав честь бути в особистій охороні товариша Леніна, а тепер мене переконувати ось у Себега фінансистом.

— Ну а що? Це ж не дає права нападати на ЦК. Як я думаю, що ви хотіли би кращої послати алагу грошей, але хвороба і недіяльність таксо- мо не дають комуністич- відповісти у такому наставни- ка.

Він іде в розпорядження кождої установи, товаришу? — питає мене один з Себеґіанців.

Я яні добре не розумію цього запитання, але не знаю, чи відповісти, і тому сказав:

— В розпорядженні ЦК Про- дестува (Центральне бюро

тому його створення коштом фонду резервового, на що кождий член платив 5 центів місячно. Призираний що чотири роки тріш задевали витрати на оплату головних річних асидів і коштів конвенцій, які відбуваються чотири роки, згідно з вимога- ми асидувальних департаментів стейтів.

Фонд народний оснований майже на початку існування організації. Висота вкладок була різна. В 1906 р. кождий член платив на цей фонд 1 цент місячно, в 1912 р. по 3 центи, а з 1920 р. коли вступило три центи до фонду заповнюваного. В 1925 р. цей фонд відновлено і кождий член платив тепер на нього 2 центи місячно. Експ народна була однією, експ народна розпоряджались. З того фонду на випадок великої смертності можна перенести 25% цього фонду до фонду посмертного, згідно з \$156 статута.

Фонд посмертний нових років забезпечення, що почався в 1925 р., має включити резерву, який відплатив всім вимогам молотого забезпечення: дає грошові звороти, позички, визначені полісї, або безплатне продовження забезпечення.

Фонд адміністративний вказує реформи вносив \$49,843.74 кождий член платив до цього фонду 7 центів місячно. Цей фонд був відносно вистарілим з 1915 р., коли то організація мала менші витрати на платню головного уряду, менші податки від реальності і не платила процентів від інвестицій у власний дім. З будовою великого дому на приміщенні офісу і загальної дорожньої той фонд є натово скоромий. Робиться всякі можливі одності, щоб оплатити всі адміністративні кошти організації, процент фонду резервового, податок, асидувальну йогню, кошти державної контролю і т. п.

Фонд конвенційний повстав 1918 р., вже по реформі. При реформі 1915 р. кождий член мав вислати делегата на кошт відїзду. Тому одначе, що дальші відїзди, або снабжити не мали збудованою відплатної каси, це могли мати відплатної репрезентатив, показалося konieczним створити фонд конвенційний. Члені відїзду, казалися від долаткової оплати на створення цього фонду.

Іван Баріков, Іван Баріков, Віс.

Ч. 253.

Фонд резервний повстав 1906 р. і кождий член платив до цього фонду 2 центи місячно. В жовтні 1910 р. піднесено до 5 центів місячно, а в листопаді 1914 р. піднесено на 7 центів, а при реформі палачення відплатно до літ на 10 центів. В 1918 р. через незгоду фонду конвенційного знімаємо цей фонд до 7 центів місячно. Фонд резервний є помітним фондом посмертному і тільки на випадок великої смертності можна перенести 25% цього фонду до фонду посмертного, згідно з \$156 статута.

Фонд посмертний нових років забезпечення, що почався в 1925 р., має включити резерву, який відплатив всім вимогам молотого забезпечення: дає грошові звороти, позички, визначені полісї, або безплатне продовження забезпечення.

Фонд адміністративний вказує реформи вносив \$49,843.74 кождий член платив до цього фонду 7 центів місячно. Цей фонд був відносно вистарілим з 1915 р., коли то організація мала менші витрати на платню головного уряду, менші податки від реальності і не платила процентів від інвестицій у власний дім. З будовою великого дому на приміщенні офісу і загальної дорожньої той фонд є натово скоромий. Робиться всякі можливі одності, щоб оплатити всі адміністративні кошти організації, процент фонду резервового, податок, асидувальну йогню, кошти державної контролю і т. п.

Фонд конвенційний повстав 1918 р., вже по реформі. При реформі 1915 р. кождий член мав вислати делегата на кошт відїзду. Тому одначе, що дальші відїзди, або снабжити не мали збудованою відплатної каси, це могли мати відплатної репрезентатив, показалося konieczним створити фонд конвенційний. Члені відїзду, казалися від долаткової оплати на створення цього фонду.

Іван Баріков, Іван Баріков, Віс.

Ч. 253.

Фонд резервний повстав 1906 р. і кождий член платив до цього фонду 2 центи місячно. В жовтні 1910 р. піднесено до 5 центів місячно, а в листопаді 1914 р. піднесено на 7 центів, а при реформі палачення відплатно до літ на 10 центів. В 1918 р. через незгоду фонду конвенційного знімаємо цей фонд до 7 центів місячно. Фонд резервний є помітним фондом посмертному і тільки на випадок великої смертності можна перенести 25% цього фонду до фонду посмертного, згідно з \$156 статута.

Фонд посмертний нових років забезпечення, що почався в 1925 р., має включити резерву, який відплатив всім вимогам молотого забезпечення: дає грошові звороти, позички, визначені полісї, або безплатне продовження забезпечення.

Фонд адміністративний вказує реформи вносив \$49,843.74 кождий член платив до цього фонду 7 центів місячно. Цей фонд був відносно вистарілим з 1915 р., коли то організація мала менші витрати на платню головного уряду, менші податки від реальності і не платила процентів від інвестицій у власний дім. З будовою великого дому на приміщенні офісу і загальної дорожньої той фонд є натово скоромий. Робиться всякі можливі одності, щоб оплатити всі адміністративні кошти організації, процент фонду резервового, податок, асидувальну йогню, кошти державної контролю і т. п.

Фонд конвенційний повстав 1918 р., вже по реформі. При реформі 1915 р. кождий член мав вислати делегата на кошт відїзду. Тому одначе, що дальші відїзди, або снабжити не мали збудованою відплатної каси, це могли мати відплатної репрезентатив, показалося konieczним створити фонд конвенційний. Члені відїзду, казалися від долаткової оплати на створення цього фонду.

Іван Баріков, Іван Баріков, Віс.

Ч. 253.

Фонд резервний повстав 1906 р. і кождий член платив до цього фонду 2 центи місячно. В жовтні 1910 р. піднесено до 5 центів місячно, а в листопаді 1914 р. піднесено на 7 центів, а при реформі палачення відплатно до літ на 10 центів. В 1918 р. через незгоду фонду конвенційного знімаємо цей фонд до 7 центів місячно. Фонд резервний є помітним фондом посмертному і тільки на випадок великої смертності можна перенести 25% цього фонду до фонду посмертного, згідно з \$156 статута.

Фонд посмертний нових років забезпечення, що почався в 1925 р., має включити резерву, який відплатив всім вимогам молотого забезпечення: дає грошові звороти, позички, визначені полісї, або безплатне продовження забезпечення.

Фонд адміністративний вказує реформи вносив \$49,843.74 кождий член платив до цього фонду 7 центів місячно. Цей фонд був відносно вистарілим з 1915 р., коли то організація мала менші витрати на платню головного уряду, менші податки від реальності і не платила процентів від інвестицій у власний дім. З будовою великого дому на приміщенні офісу і загальної дорожньої той фонд є натово скоромий. Робиться всякі можливі одності, щоб оплатити всі адміністративні кошти організації, процент фонду резервового, податок, асидувальну йогню, кошти державної контролю і т. п.

Фонд конвенційний повстав 1918 р., вже по реформі. При реформі 1915 р. кождий член мав вислати делегата на кошт відїзду. Тому одначе, що дальші відїзди, або снабжити не мали збудованою відплатної каси, це могли мати відплатної репрезентатив, показалося konieczним створити фонд конвенційний. Члені відїзду, казалися від долаткової оплати на створення цього фонду.

Іван Баріков, Іван Баріков, Віс.

Ч. 253.

Фонд резервний повстав 1906 р. і кождий член платив до цього фонду 2 центи місячно. В жовтні 1910 р. піднесено до 5 центів місячно, а в листопаді 1914 р. піднесено на 7 центів, а при реформі палачення відплатно до літ на 10 центів. В 1918 р. через незгоду фонду конвенційного знімаємо цей фонд до 7 центів місячно. Фонд резервний є помітним фондом посмертному і тільки на випадок великої смертності можна перенести 25% цього фонду до фонду посмертного, згідно з \$156 статута.

Фонд посмертний нових років забезпечення, що почався в 1925 р., має включити резерву, який відплатив всім вимогам молотого забезпечення: дає грошові звороти, позички, визначені полісї, або безплатне продовження забезпечення.

Фонд адміністративний вказує реформи вносив \$49,843.74 кождий член платив до цього фонду 7 центів місячно. Цей фонд був відносно вистарілим з 1915 р., коли то організація мала менші витрати на платню головного уряду, менші податки від реальності і не платила процентів від інвестицій у власний дім. З будовою великого дому на приміщенні

Які, котрі відстанете від Сурми за 50 шт., а 12 за \$5.00. Хто хотів б
продавати, просимо писати по інформації: 236

SURMA, 193 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

123 AVENUE A, NEW YORK, N.
(NEAR 8th STREET)

BOOK & MUSIC STORE Tel. Market 2-4130 NEWARK, N. J.

100